

۲۰۲۲/۰۱/۰۷

پوهاند محمد بشير دوديال

ستر ارشاد

د ذوالحجې مياشت دېره را لنډه وه. دغه مياشت ځينې کلونه نهه ويشت ورځې وي. د مبارک پيغمبر صلی الله عليه وسلم په ارشاد به حجاج د ذوالقعدې مياشتې له شلمې وروسته ټولېدل؛ زياتره به لومړی مدينې منورې ته راتلل، بيا به د مکې معظمې په لوري ټول بوځای تلل، يو شمېر نور به له اطرافونو مخامخ مکې منورې ته راوړسېدل .

له ليرې يوڅو د خرماونې لکه د زمکې پر مخ د يوې تورې پټارې په شان ښکاريږي، په همدې بريد دوه درې ځايه سراب لکه د رڼو او يخو اوبو په شان ترسترگو کېدل. د کاروان د اوبانو سيوري د دوی له پښو سره وو. په دې ورځو کې به د عربو بېديانې بېرې له شام، مصر، حبشي، مدين او وادی السبع تر مدينې منورې سفرونه کول او د سوداگرو د کاروانونو د تگ او بېرته راتگ او بيا د حج ورځې نژدې کيدې . په دغو ورځو کې مدينې منورې يو بيل شان، شوکت او ابهت درلود . لکه چې ټول برکتونه او انوار دلته راټول شوي وي .

له هغه راهيسې چې د اسلام د مبارک دين لومړنی څرک وځلېد ، درويشت کاله پوره کيدل. درسات آسمانې پيغام تر دېرو ملکونو خپور شوی و. د ذوالقعدې د مياشتې په رښکاره کيدو سره حضرت رسول (ص) سرور کاینات محمد مصطفی احمد مجتبی وفرمايل چې مسلمانان دی د حج سفر ته چمتو شي . د خاتم النبیا صلوة الله عليه وسلم هدايت او بلنه به مومنانو ته يو زيری او دبی شانۀ کیفیت او تاثر څخه ډک اغيز و . کله چې اصحاب کرام د پيغمبر(ص) درانه حضور کې مشرف وو، نو ټولو به لاسونه په زنگنو ايښي وو او په يو خاص تمکين او چوپټيا به يې سترگې نه رپولې او دحضرت رسول الله(ص) ارشادات به يې د زړه په غوږونو اوريدل او کله چې ټول د حج د سفر له نيت څخه خبر شول، خلک له هر گوټ څخه ډلې ډلې مدينې ته راتلل، ځيمي به يې غوړولي او د تگ د ورځې په تمه وو . له لرې او نژدې سيمو څخه په سلگونو زره خلک چې حج ته د تگ لپاره چمتو شوی وو، راټول شول .

د ذوالقعدې د مياشتې پنځه ويشتمه ورځ وه. د کائناتو سردار او د انبياوو د سالار محمدصلي الله عليه وسلم د حرکت ساعت نژدې کېدل، د پيغمبر صلی الله عليه وسلم ناقه (قصواء) مدينه کې زنگونه پرزمکه کيښودل او کله چې پيغمبر(ص) د هغې جلب و خوځاوه او قصواء پورته کيدله، نو لويې زمکې خپل وجود کې يو دروند خوځښت احساس کړ . د زمکې له سره تر عرش پورې يو معطر او گوارا ورم خور شو، زمکې او آسمانونو کې يو پرتم او حرارت پرېووت. کله چې قصواء لومړی گام پورته کاوه، نو پيغمبر صلی الله عليه وسلم وفرمايل: «لبيک اللهم لبيک ، لبيک لا شریک لک لبيک ، ان الحمد و النعمة لک والملك لا شریک لک ،» دی غر سره د آسمانونو ملائیکو د تعظيم سرونه ټيټ او د پيغمبر(ص) مبارک آواز سره سل زره مسلمانانو حج کوونکو خپل غږونه ستوي کړل او له هغو سره يو ځای د کائناتو او د ټولې هستې هرې ذرې دا غږ تکرار کړ او تلييه يې ذکر کړه. له دې سره سم د حج ته تلونکیو يو لوی کاروان د مکې معظمې په لوري و خوځيد. دغه کاروان بشریت ته د سولې، سلم او وروړی پيغام ليرېداو او کله چې خدای (ج) مکه معظمه خپلو بنده گانو او انبياوو ته د ميثاقونو او آزمايښتونو يوه جاياگه هم گرځولې وه. هغه آزمايښت چې الله تعالی په هغو سره حضرت ابراهيم(ع) او حضرت اسمعيل(ع) و آزمايل او بيا هم کله چې د حضرت ابراهيم(ع) له پښته او نسلونو څخه نور اولادونه رالوی شول، نو په دې کې حضرت ايوب(ع) هم د آزمايښتونو د يو ستر آزمايښت سره مخامخ شو او دا دی حضرت رسول محمد مصطفی(ص) هم خپل کاروان او يارانو سره په هغه لوری روان وو چې ابراهيمی

سنت خپل امت ته و بنیې او یو ستر ارشاد او د بشارت عظیم آزماینیت او له خیر او سعادت څخه ډک امر او هدایت هغوی ته واوروي. دا کاروان چې د تلبیه ، تهلیل او تسبیح انگازې یې هوا کې خپریدې، ټول د سولې، امن او امان د پیغام او بشارت وړونکی و. هغوی هیڅ ژوندی موجود نه خوراه، سارایی مرغان یې نه تورول، هغوی هیڅ شین ډکی او بوټی نه غوڅاو. په هیڅ شي یې د تعرض او تجاوز اجازه نه ورکوله دا ځکه چې د هغوی بشارت هر شي او هر موجود ته سلام، امان، عزت، صفا او امن و. حضرت رسول خپل امت ته د تعاون او تساند ، وروری او خیر ، حوصلې، رحم او زړه سوي هدایت رساو. هغه مبارک غوښتل چې ټول بشریت ته د عدالت ، مساوات ، اخوت ، خیر او عزت لار وښیي.

دغه ستر ارشاد او بشارت لرونکی کاروان د ذوالحجة الحرام په څلورمه ورځ مکی ته ورسېد . مکی ته له لرې او نژدې سیمو څخه نور زیات شمیر مسلمانان لا پخوا راټول شوي وو او خپل محبوب لارښود حضرت محمد(ص) ته منتظر و.

ماښام کاروان ذی طوی کې تم شو په هغه سبا د کعبې د کور په لوري و خوځیدل او د هغې په لیدو یې د هغې د عظمت ، برکت او شرف لپاره دُعا و کړه.

حضرت رسول مقبول (ص) دا څو کاله د دعوت په کار دومره بوخت و چې ایله په همدې کال وزگار شو چې له ډېرو مسلمانانو سره د حج مراسم ته تشریف یوسي. دا د بعثت درویشتم کال و. حضرت رسول- سالار انبیا وروسته تر دُعایې د حج په مراسم پیل وکړ. په نمره کې یې خیمه ووهله ، د عرفات په میدان کې یې ټول مسلمانان راغونډ کړل ، خلک شاوخوا په صفونو کې سره راټول شول او دخپل رهبر د خبرو د اوریدو لپاره غوږ غوږ شول ، حضرت رسول(ص) وفرمایل:

- ای خلکو ، زما خبری واورئ ځکه ؛ زه نه پوهیږم چې نور به وروسته تر دغه کاله دلته هیڅکله هم تاسو سره مخامخ نشم....

د دې خبرو په اوریدو سره د نیم مخلوق سترگو کې اوښکی ډنډ شوی. د پیغمبر نږدې اصحابو هم په تاثر زمکی ته کتل، خو د خپل لارښود او د انبیاوو سالار خبرې یې په زغم اوریدې:

- ما تاسو ته د حج مراسم پخپله دروښودل. په بل کال کې به زه تاسو سره و نه اوسم او بیا دزرگونو مسلمانانو په سترگو کې اوښکې ډنډ شوی. دا شېبه مسلمانانو دخپل محبوب پیغمبر مبارک او نوراني صورت ته وکتل او دهغه ستر ارشاد ته ځیروو چې فرمایل یې:

- ای خلکو ستاسو وینه ، ستاسو مال او ستاسو آبرو د قیامت تر ورځې یو پر بل حرام دي. آیا د حق پیغام مې تاسو ته واوراه؟

له خلکو آواز پورته شو:

- هو! وامووریدل!

حضرت رسول (ص) بیا وفرمایل:

- یا الله ته شاهد او گواه اوسه ، او په تکرار یې وفرمایل:

- ... نور نو د وینې بدل اخیستل منع کوم... ای خلکو واورئ چې ستاسو د هر ورور مال پرته د هغه له رضایت څخه پر تاسو حرام دی ، آیا حق مې تاسو ته ورساوه؟

بیا هم د خلکو له گڼې گونې آواز پورته شو:

هو؛ يا رسول الله (ص) واوريد.

حضرت رسول (ص) خپل رسالت او په هغه څه چې مكلف و ټول مسلمانانو ته واورول او په مفصل ډول يې هغوی ته ارشادات بيان كړل بيایي وفرمايل:

- حاضرین دی زما دا خبرې غايينو ته ورسوی او يا الله ته شاهد اوسه. او دا خبره يې درى ځلي تکرار كړه.

كله چې رسول الله (ص) خپل رسالت او د انسان ، انساني كرامت بيانواو ، نو د بي شميره جمعيت په لور يې نظر وكړ او د خدای (ج) څخه يې د هغه تحمل، زغم ، صبر او توفيق مننه وكړه چې ده او د ده اصحابو ته يې نصيب فرمایلي و، هغه چې د رسالت په دوره كې ور په برخه و. مكې معظمې د وروري، اخوت، سولي، صفا ، له حرامو څخه د پرهيز او ايماندارۍ ستر ارشاد واوريد چې اسلامي امت يې په دې ميثاق قایل كړ، همدا وخت د لوح محفوظ څخه د (اليوم اكملت لکم دينکم...) خبر راوسيد.

سرور كائنات محمد مصطفی احمد مجتبی دغه ستر ارشاد خلكو ته واوراوه ، پرځمكه او آسمانونو يو هيبث خور و، نور نو د كائناتو د قضا او قدر په ديوان كې د پيغمبرانو او رسالت پر سلسله د نبوت د پای مَهر ولگول شو.

۱۳۵۸

كابل پوهنتون

برای مطالب دیگر پوهاند محمد بشیر دودیال روی عکس کلیک کنید